

Nr 892

Av herr Jacobsson, Per, om *personliga egenskaper och psykisk status vid ansökan om körkort.*

Motortrafiken på våra vägar ökar ständigt. Jämsides därmed blir också riskerna för de vägfarande allt större. Enligt Statistisk årsbok dödades år 1968 i trafiken 1 262 personer samt skadades 23 028 personer varav 6 111 mycket svårt; bland de skadade var säkerligen ett stort antal som blir invalider för livet.

De lidanden och tragedier som ligger bakom dessa nakna siffror kan ej på något sätt vägas eller uppskattas. Vad de materiella skadorna beträffar vet vi att de representerar oerhörda belopp.

Självfallet kan olyckor och materiella skador i en ständigt växande trafik ej helt elimineras. Verkliga förhållandet torde dock vara att de flesta trafikolyckor är onödiga och skulle kunna undvikas om trafikanterna följde gällande trafikföreskrifter samt i övrigt visade omdöme, hänsyn och ansvarskänsla.

Även om flertalet motorförare är både skickliga och hänsynsfulla måste det dock konstateras att alltför många — även om de besitter de formella kunskaper som erfordras för att framföra motorfordon — ändå saknar det omdöme och den respekt för eget och andras liv och egendom som borde vara en första förutsättning för att få förtroendet att inneha körkort.

Åtskilligt kan givetvis göras för att öka trafiksäkerheten genom praktiska åtgärder av olika slag, bättre vägar och trafikantordningar, effektivare övervakning o. s. v., men det mänskliga beteendet i trafiken kvarstår allttjämt som den väsentligaste faktorn bakom olycksfallsstatistikens dystra siffror.

Med dessa fakta för ögonen måste man ställa den frågan om det allttjämt skall betraktas som en självklar rättighet att erhålla körkort, om man fyller vissa formella krav beträffande körkunskaper, motorkännedom och dylikt. Med hänsyn till den växande trafiken och de ökade riskerna förefaller det som om frågan måste besvaras med nej.

Det torde i dagens situation böra slås fast att erhållandet av körkort ingalunda markerar en rättighet för den enskilde men väl ett förtroende från samhällets sida. Från denna utgångspunkt borde det vara väl motiverat att ompröva de villkor samhället bör ställa på den som skall erhålla detta förtroende.

Olika vägar kan tänkas när det gäller att lösa detta problem. Från olika håll har bl. a. framförts tanken på att höja körkortsåldern. Även om erfaren-

heterna beträffande olycksfallsstatistiken ger belägg för att en sådan åtgärd vore motiverad synes den dock mindre tilltalande. Däremot förefaller det angeläget att en verklig och sakkunnig prövning av körkortsaspiranternas personliga egenskaper och psykiska status sker, ävensom att vederbörande också på ett lämpligt och effektivt sätt bibringas kunskap om det ansvar som följer med det förtroende som körkortsinnehavet innebär.

Under hänvisning till vad ovan anförts hemställas,

att riksdagen måtte besluta att hos Kungl. Maj:t anhålla om utredning av frågan om förutsättningar och former för införande av en personlig prövning och test av körkortssökande i enlighet med de riktlinjer som angivits i motionen och att därav föranledda förslag snarast möjligt framläggas.

Stockholm den 28 januari 1970

Per Jacobsson (fp)